

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága
mint felülvizsgálati bíróság
Pfv.VI.21 419/2008/6.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Holczknecht Zoltán ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Vittayné dr. Panta Zsuzsanna ügyvéd által képviselt alperes ellen 934 506 forint és járulékai megfizetése iránt a Siklói Városi Bíróságnál 3.P.20 006/2006. szám alatt megindított és másodfokon a Baranya Megyei Bíróság 3.Pf.20 121/2008/6. számú ítéletével befejezett perében az említett számú másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 30 000 (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

I n d o k o l á s :

Az alperes **S.-én** és a környező települések területén több éve dinnyetermesztéssel foglalkozik; palántáról és helyben vetéssel szaporított görög-, illetve sárgadinnyét termel. A termés mennyiségére, minőségére és egészségi állapotára is kedvezően hat a talaj gyommentessége. A tenyészterület gyommentességét leghatékonyabban a fólia biztosítja. Az alperes a fóliát a felperestől szerezte be.

A felperes 2004 tavaszán leszállította az alperes részére a megrendelt alagút- és talajtakaró fóliát, amelyek ellenértékét az alperes késedelmesen egyenlítette ki. A felperes emiatt az alperes terhére 123 744 forint kamatról állított ki számlát.

Az alperes 2005 júniusában és júliusában is jelezte a felperes részére, hogy a takarófólia jelentős része repedezett; 2005

augusztus elején a talajtakaró síkfólia valamennyi területen szétmállott, ezért a területet nem lehetett gyommentesen tartani. 2005-ben a nyár hűvös, esős volt, ami kihatással volt a termés mennyiségére, minőségére és a keresletre is.

A felperes módosított keresetében az alperest 1 012 850 forint és kamatai megfizetésére kérte kötelezni.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Hibás teljesítésre alapítottnan összesen 1 345 400 forint tekintetében beszámítási kifogással élt és viszontkeresetet terjesztett elő. Arra hivatkozott, hogy a hibás fóliák miatt terméskiesése keletkezett és a szakadt fóliamaradványok leszedése is többletköltséggel járt.

Az elsőfokú bíróság kijavított ítéletével kötelezte a felperest, hogy tizenöt nap alatt fizessen meg az alperesnek 495 344 forintot. Az ezt meghaladó keresetet és a viszontkeresetet elutasította.

Megállapította, hogy a peres felek között a Ptk. 379. § (1) bekezdés szerinti szállítási szerződés jött létre, amelynek alapján a szállító köteles a szerződésben meghatározott dolgot a kikötött későbbi időpontban, vagy időszakban a megrendelőnek átadni, a megrendelő pedig köteles a dolgot átvenni és az árát megfizetni. A felek egyező előadására alapítottnan megállapította, hogy a felperes az alperes által megrendelt fóliamennyiséget leszállította, az alperes azonban annak ellenértékéből 934 506 forintot nem fizetett meg. Azt is megállapította, hogy a felperes az alperes fizetési késedelmei miatt kamatkövetelést tartalmazó számlát bocsátott ki 123 744 forint összegben, erre azonban az alperes azért nem kötelezhető, mert a felperes nem bizonyította, hogy mely számlák nyomán, mikor esett az alperes késedelembe a teljesítéssel. A továbbiakban kifejtette, hogy a felperes a síkfóliák vonatkozásában nem teljesített megfelelően, a felperes hibásan teljesített, mert azok nem feleltek meg a dinnyetermesztés céljára. Ezek a termékek nem tartalmaztak UV stabilizátorokat, emiatt a napfény ultraibolya sugárzásának hatására szétszakadtak, a területek elgyomosodtak, a növények nem fejlődtek kellőképpen.

Hivatkozott a felperes által peren kívül beszerezett, továbbá a perben beszerezett két szakértő véleményében foglaltakra, amelyek közül dr. **T. L.** igazságügyi mezőgazdasági szakértő véleményét fogadta el ítélete alapjául, mert a szakértő szakvéleménye szintetizálta és szakmailag bővítette a korábban eljáró szakértők által leírtakat és ez a szakértő rendelkezik speciális szakismerettel is - mert olyan anyagok kereskedelmével foglalkozik, amelyekkel a polietilén fóliát regranulálják és UV stabillá teszik

-, így a kiegészített és magyarázatokkal ellátott szakvélemény aggálymentes.

Az indokolás szerint a felperes nem bizonyította, hogy regranulált fóliát vásárolt takarófóliaként az alperes és hogy erről, valamint a fólia tulajdonságairól ismerettel rendelkezett volna. A szakvéleményekben foglaltakra hivatkozva rámutatott, hogy a regranulált polietilén fólia csak igen korlátozottan alkalmas görögdinnye termesztésére, az ilyen fólia alkalmazása kockázatokat rejt. Erről azonban a felperes az alperest nem tájékoztatta, ami annak ellenére szükséges lett volna, hogy az alperes a 2005. évet megelőzően már vásárolt fóliatermékeket a felperestől.

A felperesnek az alperes szavatossági jogai elévülésével kapcsolatos kifogását nem találta megalapozottnak, mert a szavatossági jogok ugyanabból a joglapból eredő követeléssel szemben kifogásként a határidő eltelte után is érvényesíthetők, ezért az alperes alappal igényelhetett árleszállítást a két síkfólia számlán szereplő összeg tekintetében. Alaposnak találta a hibás teljesítésből eredő kártérítési igényt is, amely vonatkozásban dr. **T. L.** szakvéleményében és a tárgyaláson tett nyilatkozatában foglaltakat vette irányadónak. Eszerint a szakadozott fólia felszedésével kapcsolatos többletkiadást 157 300 forintban, míg a sárgadinnyében jelentkező termés kiesést 900 000 forintban: összesen 1 057 300 forintban állapította meg.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában megállapította, hogy az alperes nem fizette meg a felperesnek a két alagútfóliáról kiállított számla összegét. A felperes jogszerű igényét beszámította az alperes megalapozott követelésébe és a felperest a különbözetben marasztalta.

Az elsőfokú ítélet megváltoztatása, az alperes viszontkeresetének elutasítása és a keresetnek való helytadása érdekében a felperes fellebbezett, míg az alperes csatlakozó fellebbezésében a viszontkeresetét 1 557 300 forintra felemelte és erre tekintettel kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperesnek 995 344 forint és kamatai megfizetésére kötelezését. A felperes fellebbezésével összefüggésben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte; míg a felperes a csatlakozó fellebbezéssel összefüggésben kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását; a viszontkereset felemelése kapcsán ellenkérelme a felemelt kereset elutasítására irányult.

A másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét - helyes indokaira utalással - helybenhagyta.

A fellebbezésekkel összefüggésben megállapította, hogy a perben bizonyított: a felperesi számlakövetelés összességében megalapozott, bizonyítást nyert, hogy az elsőfokú bíróság által helyesen minősített szerződés alapján a felperes hibásan teljesített, mert az általa leszállított síkfólia rendeltetésszerű használatra alkalmatlan volt. Egyetértett a felperes számlakövetelésének a hibás teljesítéssel okozott kár összegébe való beszámításával is.

A felperes fellebbezése kapcsán arra utalt, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan fogadta el dr. **T. L.** szakértő megalapozott véleményét, amely lényegében **K. J.** szakértő véleményével is összhangban áll. Megállapította, hogy a felperes által leszállított fólia a szükséges UV stabilizátorokat nem tartalmazta, ezért a kelletténél korábban indult bomlásnak és szakadt el. Egyetértett az elsőfokú bíróságnak azzal az álláspontjával is, hogy az újrahasznosított fólia rejt kockázatokot, amelyre a termelő figyelmét fel kellett volna hívni, a felperes azonban erre a kockázatra az alperes figyelmét nem hívta fel, a számla mellé termék kíséret nem adott, a szakvélemény egyértelműen utal arra, hogy a számla alapján az újrahasznosításra, illetve az UV stabilizátor hiányára következtetni nem lehetett. Álláspontja szerint a kár összegszerűsége vonatkozásában is dr. **T. L.** szakvéleménye fogadható el, amennyiben a felperes a szakvéleményt vitatta és további bizonyítási indítványa lett volna, azt az elsőfokú eljárásban kellett volna előterjesztenie. Mellőzte a felperes bizonyítási indítványát, mert a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítható volt, hogy az újrahasznosított fóliával kapcsolatosan a felperesnek tájékoztatnia kellett volna az alperest, ami elmaradt.

A jogerős ítélet ellen - annak hatályon kívül helyezése, az elsőfokú bíróság kijavított ítéletének megváltoztatása, keresetének helytadó és az alperesi viszontkeresetet, illetve beszámítási kifogást elutasító határozat meghozatala érdekében - a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Ebben sérelmezte, hogy a bíróság dr. **T. L.** szakértő véleményét fogadta el ítélete alapjául, mert a szakértő közel két évvel a perbeli esemény után készített szakvéleményt, így vizsgálatokat nem tudott végezni, szakvéleménye pusztán feltételezéseken és számításokon alapul. Emiatt olyan következtetéseket vont le, amelyekre a rendelkezésre álló adatokból és periratokból nem következtethetett. Hivatkozott arra, hogy a szakértő a fólia felszakadozását az UV stabilizátor hiányára vezeti vissza, holott erre vonatkozóan nem végzett vizsgálatot. Érthetetlen az a megállapítása is, hogy a fólia árából nem lehet megállapítani annak minőségét. Kifogásolta azt a megállapítását, hogy az újrahasznosított fóliának rendeltetése szerint a dinnyetermesztési időszak végéig kell kitartania. Ezt ugyanis nem szavatolta és ezzel az alperes is tisztában volt. Jogszabálysértő

tehát az ügyben eljáró bíróságok azon megállapítása, hogy az általa szolgáltatott fóliának a dinnyetermesztésre alkalmasnak kellett volna lennie. Hivatkozott arra, hogy az alperes dinnyetermesztéssel hosszú idő óta foglalkozik, tisztában volt a dinnyetermesztéshez használt fóliák természetével és tulajdonságaival. Tudta, hogy az általa vásárolt fólia újrahasznosított és ez a dinnyetermesztésben rejt kockázatokat. Ennél több információt a felperes sem tudott volna vele közölni. Felhívta a figyelmet arra, hogy a korábbi szakvélemények mellékletét képező, a termőföldről készített fényképeken fekete fólia is látható, a minőségi kifogással illetett fóliák pedig – a számlákból kitűnően – mind lila színűek. Ez azt támasztja alá, hogy az alperes a korábbi években vásárolt fóliák kihelyezésével is a dinnyetermesztés során tudatosan vállalt kockázatot. Sérelmezte, hogy a perben eljáró bíróságok nem tettek eleget a tényállás teljeskörű felderítésére vonatkozó kötelezettségüknek, illetve a feltárt tényállásból megalapozatlan, jogszabálysértő következtetéseket vontak le. A hiányos bizonyítás alapján megállapított, okszerűtlen jogi következtetés levonására alkalmas tényállást vették ítéletük alapjául, így az téves, logikai ellentmondást tartalmaz, ennek alapján az ítéletek jogszabálysértők. Sérelmezte, hogy a bíróságok kérelme ellenére nem rendelkeztek a kamatkövetelésről. A kereseti kérelemhez kötöttség a másodfokú eljárásban is érvényesül, ezért ennek mellőzésével a másodfokú bíróság a Pp. 213. § (1) bekezdésébe ütközően jogszabályt sértett. Kifogásolta a másodfokú eljárásban benyújtott bizonyítékai mellőzését, kifogásolta a bíróságok által lefolytatott bizonyítás alapján levont okszerűtlen következtetéseket, a téves mérlegelést, amely miatt mindkétfokú ítélet jogszabálysértő.

Az alperes ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felülvizsgálati kérelem alaptalanul hivatkozik jogszabálysértésre, valamint alaptalanul támadja a rendelkezésre álló bizonyítékok – különösen a szakértői vélemény – értékelése alapján megállapított tényállást.

A bizonyítékok értékelésével kapcsolatos felülvizsgálati támadással kapcsolatban a Legfelsőbb Bíróság hivatkozik a felülvizsgálati ügyekben követett gyakorlatra, amely szerint a felülvizsgálati eljárás keretében a bíróság mérlegelési körébe tartozó kérdés általában nem vizsgálható és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. Felülmérlegelésre csak igen kivételesen akkor kerülhet sor, ha a tényállás feltáratlan maradt, iratellenes vagy okszerűtlen, illetve logikai ellentmondást tartalmaz. Az adott esetben ez nem állapítható meg. Jogerős

ítéletében a bíróság a tényállást a bizonyítékok Pp. 206. §-ának (1) bekezdése szerinti értékelésével megalapozottan - iratellenesség vagy okszerűtlen mérlegelés nélkül - állapította meg.

Ennek alapján a bíróságok helyesen állapították meg, hogy a felperes nem tudta bizonyítani: az alperesnek milyen fizetési késedelmei nyomán keletkezett a 123 744 forint összegű kamat követelése. A kamatkövetelés fennállása és beazonosíthatósága ugyanis - az alperes védekezésére figyelemmel - a kamattartozást állító felperest terhelte.

Az alperes a perben bizonyította azt, hogy a felperes által leszállított fólia nem felelt meg a szerződésben meghatározott tulajdonságoknak. Ezt igazolta a területről fényképfelvételt is készítő **F. Z., S. Á., V. K.** és **B. I.** a 36. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt tanúvallomása.

Nem tévedtek a perben eljáró bíróságok, amikor a felperes hibás teljesítéséből (Ptk. 305. § (1) - (3) bek.) eredően az alperes viszontkeresete alapján vizsgálták az alperesnél jelentkező kár keletkezését és annak összepszerűségét. Nem tévedtek abban sem, hogy ennek eldöntésénél dr. **T. L.** igazságügyi szakértő 40. sorszám alatt előterjesztett írásbeli szakvéleménye és 46. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt szóbeli nyilatkozatát vették irányadónak. A szakértő ugyan az eseményeknél később készítette el szakvéleményét, így az akkori helyszínt valóban nem láthatta, de rendelkezésére álltak az iratok, valamint az azokhoz mellékelte fényképfelvételek, amelyek áttanulmányozásával, a szakmai ismeretei birtokában alakította ki álláspontját. A szakértő a részére feltett kérdésekre részletes és megindokolt válaszokat, magyarázatot is adott, ezért nincs ok a szakvélemény helytállóságának megkérdőjelezésére és nem volt szükség további szakértői bizonyítás elrendelésére.

Téves a felperes felülvizsgálati kérelmében foglalt az az állítás, amely szerint az alperes ismerte a szerződéskötéskor a fólia hibáját. Erre nézve kizárólag a felperesi előadás áll rendelkezésre, mert az csak feltételezés, hogy az alperes mint a felperestől vásárló őstermelő (dinnyetermelő) ismerhette ezt a hibát. A hibára a takarófólia árából sem lehetett volna következtetni az árkülönbözet csekély volta miatt.

Mindezekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 270. §-ának (1) bekezdése értelmében alkalmazandó Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján köteles az alperes felülvizsgálati eljárási költségének a megtérítésére.

Budapest, 2009. március 17.

*. Kollár Márta sk. a tanács elnöke, dr. Róth Pálné sk. előadó bíró,
Tamáné dr. Nagy Erzsébet sk. bíró.*

A kiadmány hitelül:

bírósági írnok